

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn דף קמה of בבא בתרא. Some of the topics we will learn about include:

מחזיר קדושין

If someone performs קידושין and then the couple does not marry, whether she returns the money of the Kiddushin? This may depend on whether

מת הוא, he died, OR

מתה היא, she died;

And whether

קדושין לטיבועין ניתנו

Whether we automatically assume that he relinquished his claim to the money.

שושבינות

The custom was for people to bring gifts to a wedding, and then participate in the festivities, with the assumption that the other party would reciprocate when the time comes.

The Gemara discusses several pertinent Halachos, including:

רביית

Whether reciprocating with a larger gift constitutes interest; and

אין הבכור נוטל בראוי כבמוחזק

Whether a בכור takes a double portion when שושבינות is paid to the estate, because he does not receive a double portion of outstanding debts to the estate?

B The Gemara discusses details of the reciprocal nature of the gift, including:

בפומבי ובצנעא

Public and private celebrations;

בתולה ואלמנה

Marriages to בתולות and widows;

ראשונה ושניה

First and second marriages; and

אחת ושתיים

Reciprocating at two weddings;

בעל תלמוד

The Gemara extolls the merits of Talmudic knowledge and reasoning.

A

מחזיר קדושין

קדושין לטיבועין ניתנו

שושבינות

רביית

אין הבכור נוטל בראוי
כבמוחזק

B

בפומבי ובצנעא

בתולה ואלמנה

ראשונה ושניה

אחת ושתיים

בעל תלמוד

1 So let's review...

The Gemara cites a ברייתא את האשה:

המארס את האשה בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה

If one betroths a woman, and then dies or divorces her before marrying her;

If he wrote her a כתובה, he pays two מנה to a בתולה and one מנה to a widow.

Furthermore,

מקום שנהגו להחזיר קדושין

מחזירין

מקום שנהגו שלא להחזיר קדושין

אין מחזירין

דברי רבי נתן

She or her heirs follow the local custom, whether to return the money she received as קידושין or not.

רבי יהודה הנשיא אומר

באמת אמרו

מקום שנהגו להחזיר

מחזירין

מקום שנהגו שלא להחזיר

אין מחזירין

If the custom is to return it, they must do so, and if the custom is not to return it, they keep it.

The Gemara asks

רבי יהודה הנשיא

היינו תנא קמא

There is seemingly no מחלוקת between the two rulings?

The Gemara offers two interpretations of the מחלוקת:

1.

תנו רבי נתן

מתה היא

מקום שנהגו להחזיר קדושין

מחזירין

If she dies, her heirs follow the local custom, whether to return the קידושין or not.

However,

מת הוא

אין מחזירין

If he dies, she does not return the Kiddushin, because

יכולה היא שתאמר

תנו לי בעלי ואשמח עמו

She can argue, "I am ready to marry him," and so she may keep the Kiddushin.

רבי יהודה הנשיא

holds

בין מת הוא

ובין מתה היא

Regardless of who dies, we follow the local custom

מקום שנהגו להחזיר קדושין

מחזירין

Because

לא מציא אמרה

תנו לי בעלי ואשמח עמו

She cannot argue, "I am ready to marry him."

1

ברייתא

המארס את האשה בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה

If one betroths a woman, and then dies or divorces her before marrying her; If he wrote her a כתובה, he pays two מנה to a בתולה and one מנה to a widow.

רבי יבוצק פליג - באמת אמרו

מקום שנהגו

להחזיר

מחזירין

מקום שנהגו

שלא להחזיר

אין מחזירין

If the custom is to return it, they must do so, and if the custom is not to return it, they keep it.

רבי נתן

מקום שנהגו

להחזיר קדושין

מחזירין

מקום שנהגו

שלא להחזיר קדושין

אין מחזירין

She or her heirs follow the local custom, whether to return the money she received as קידושין or not.

?

רבי יהודה הנשיא - היינו תנא קמא

There is seemingly no מחלוקת between the two rulings?

1

רבי נתן

מקום שנהגו להחזיר קדושין

מת הוא

אין מחזירין

If he dies,

she does not return the Kiddushin, because

יכולה היא שתאמר

תנו לי בעלי ואשמח עמו

She can argue, "I am ready to marry him," and so she may keep the Kiddushin.

מתה היא

מחזירין

If she dies,

her heirs follow the local custom,

whether to return the קידושין or not.

רבי יבוצק פליג

מקום שנהגו להחזיר קדושין

מת הוא

מחזירין

מתה היא

מחזירין

Because

לא מציא אמרה

תנו לי בעלי ואשמח עמו

She cannot argue, "I am ready to marry him."

2

2.
The second interpretation of the מחלוקת is;
מית הוא
כ"ע לא פליגי
Everyone agrees if he dies she may keep the Kiddushin,
because
יכולה היא שתאמר
תנו לי בעלי ואשמח עמו
She can argue, "I am ready to marry him," and so she may
keep the Kiddushin.
Rather,
כי פליגי
שמתה היא
They disagree where she died.
נתן רבי holds
מקום שנהגו להחזיר קדושין
מחזירין
They follow the local custom, whether to return the קדושין
or not, because
קדושין לאו לטיבועין ניתנו
We do not automatically assume that he relinquished his
claim to the money.
However, רבי יהודה הנשיא, holds
קדושין לטיבועין ניתנו
He relinquished his claim to the money, and so she does
not return it.
However,
סבלונות ודאי
מקום שנהגו להחזיר מחזירין
He agrees that local custom determines whether she must
return any jewelry and gifts he sent her during their
engagement.

2

2
מית הוא – כ"ע לא פליגי

Everyone agrees if he dies she may keep the Kiddushin,
because

**יכולה היא שתאמר
תנו לי בעלי ואשמח עמו**
She can argue, "I am ready to marry him,"
and so she may keep the Kiddushin.

Rather,
כי פליגי – שמתה היא
They disagree where she died.

רבי יבוצה פליגי

**קדושין
אין מחזירין**

She does not
return the קדושין
because

**קדושין
לטיבועין
ניתנו**

He relinquished his claim
to the money, and so
she does not return it.

However,

**סבלונות ודאי
מקום שנהגו
להחזיר מחזירין**

He agrees that local custom determines whether she must
return any jewelry and gifts he sent her during their
engagement.

רבי נתן

**מקום שנהגו
להחזיר קדושין
מחזירין**

They follow the local
custom, whether to return
the קדושין or not, because

**קדושין
לאו לטיבועין
ניתנו**

We do not automatically
assume that he
relinquished his claim
to the money.

3 The Gemara cites another ברייתא regarding returning the Kiddushin:

קדשה בככר
בתולה גובה מאתים
ואלמנה מנה
דברי רבי מאיר

If someone gave a woman a ככר, which equals 25 מנה, as Kiddushin, but then died or divorced her, she receives her כתובה in addition to keeping the Kiddushin.

However,
רבי יהודה אומר
בתולה גובה מאתים
ואלמנה מנה
ומחזרת לו את השאר

She takes the value of her כתובה from the Kiddushin, and returns the rest.

A third opinion:

רבי יוסי אומר
קדשה בעשרים
נותן לה שלשים חצאין
קדשה בשלשים
נותן לה עשרים חצאין

If he gave her 20 שקל, he gives her an additional 30 half-shekels; if he gave her 30 שקל, he gives her an additional 20 half-shekels, as the Gemara will soon explain.

Now, since he pays the כתובה, and there is a מחלוקת regarding the Kiddushin, the Gemara determines that we are discussing

אשת כהן שנאנסה

A Kohein's wife who was violated, and so her husband must divorce her;

רבי מאיר holds she keeps the Kiddushin, because קדושין לטיבועין ניתנו

He relinquished any claim to the money;

רבי יהודה holds she returns the Kiddushin, because קידושין לא לטיבועין ניתנו

He did not relinquish his claim to the money;

רבי יוסי

מספקא ליה

רבי יוסי is unsure whether he relinquished the Kiddushin.

Therefore, she keeps half the Kiddushin, in addition to her כתובה. Therefore,

קדשה בעשרים

נותן לה שלשים חצאין

If for the Kiddushin he gave her 20 שקל, which equals 80 זוז, then ½ the sum, or 40 זוז, which she would have to return, counts towards her כתובה;

And so he gives her an additional 30 half-shekels, or 60 זוז, totaling 100 זוז for her כתובה, assuming she was an אלמנה when she married the Kohein.

קדשה בשלשים

נותן לה עשרים חצאין

If he gave her 30 שקל, which equals 120 זוז, then ½ the sum, or 60 זוז, counts towards her כתובה;

And so he gives her an additional 20 half-shekels, or 40 זוז, totaling 100 זוז for her כתובה.

3

ברייתא

קדשה בככר

If someone gave a woman a ככר, which equals 25 מנה, as Kiddushin, but then died or divorced her,

רבי ירודה
בתולה גובה
מאתים
ואלמנה מנה

ומחזרת לו את השאר
She takes the value of her כתובה from the Kiddushin, and returns the rest.

רבי מאיר
בתולה גובה
מאתים
ואלמנה מנה

She receives her כתובה in addition to keeping the Kiddushin.

רבי יוסי אומר

קדשה בעשרים
נותן לה
שלשים חצאין

The Gemara will soon explain.

The Gemara explains that we are discussing

אשת כהן שנאנסה

A Kohein's wife who was violated, and so her husband must divorce her;

רבי יוסי
מספקא ליה
He is unsure whether he relinquished the Kiddushin.

Therefore, she keeps half the Kiddushin, in addition to her כתובה.

רבי ירודה
She returns the Kiddushin, because קידושין לא לטיבועין ניתנו

He did not relinquish his claim to the money;

רבי מאיר
She keeps the Kiddushin, because קדושין לטיבועין ניתנו

He relinquished any claim to the money;

Therefore,

קדשה בעשרים

נותן לה שלשים חצאין

If for the Kiddushin he gave her 20 שקל, which is 80 זוז, then ½ the sum, or 40 זוז, which she would have to return, counts towards her כתובה; And so he gives her an additional 30 half-shekels, or 60 זוז, totaling 100 זוז for her כתובה, assuming she was an אלמנה when she married the Kohein.

קדשה בשלשים

נותן לה עשרים חצאין

If he gave her 30 שקל, which equals 120 זוז, then ½ the sum, or 60 זוז, counts towards her כתובה; And so he gives her an additional 20 half-shekels, or 40 זוז, totaling 100 זוז for her כתובה.

4 The Gemara rules

אמר רב פפא

הלכתא

בין שמת הוא

בין שמת היא

והדר ביה הוא

If either of them die, or if he decides to divorce her,

מוהרי הדרי

קדושי לא הדרי

She returns any gifts, but keeps the Kiddushin. However,

הדרא בה איהי

אפילו קדושי נמי הדרי

If she demanded a divorce, she must also return the Kiddushin.

However,

אמימר אמר

קדושי לא הדרי

The חכמים decreed that she should not return the Kiddushin, because

גזירה שמא יאמרו

קדושין תופסין באחותה

People might infer that the Kiddushin was invalid, and allow him to marry her sister.

=====

4

אמר רב ספא

הלכתא

הדרא בה איהי

If she demanded a divorce,

אפילו קדושי

נמי הדרי

she must also return the Kiddushin.

בין שמת הוא

בין שמת היא

והדר ביה הוא

If either of them die, or if he decides to divorce her,

מוהרי הדרי

קדושי לא הדרי

She returns any gifts, but keeps the Kiddushin.

אמימר אמר

קדושי לא הדרי

The חכמים decreed

she should not return the Kiddushin, because

גזירה שמא יאמרו

קדושין תופסין באחותה

People might infer that the Kiddushin was invalid, and allow him to marry her sister.

5 The Gemara returns to the topic of

שושבינות

The custom was for people to bring gifts to a wedding, and then participate in the festivities, with the assumption that the other party would reciprocate when the time comes; and lists

חמשה דברים נאמרו בשושבינות

Five rulings regarding שושבינות:

1.

נגבית בבית דין

One can demand reciprocal שושבינות in court, because

כמלוה דמיא

It is comparable to a loan.

2.

חוזרת בעונתה

The שושבינות must be reciprocated only upon the other person's marriage.

3.

אין בה משום רבית

One does not transgress the prohibition against interest if he reciprocates with a larger שושבינות gift than he received, because

לאו אדעתא דהכי יהב ליה

He is not obligated to give this amount, and only does so out of friendship.

4.

אין השביעית משמטתה

The obligation is not annulled during the שמיטה year like other debts, because

לא קרינא ביה לא יגוש

The payment is not yet due.

5.

אין הבכור נוטל בה פי שנים

The בכור does not take a double portion when שושבינות is paid to the estate, because

אין הבכור נוטל בראוי כבמוחזק

He does not receive a double portion of outstanding debts to the estate.

5

שושבינות

The custom was for people to bring gifts to a wedding, and then participate in the festivities, with the assumption that the other party would reciprocate when the time comes.

חמשה דברים נאמרו בשושבינות

1

נגבית בבית דין

One can demand reciprocal שושבינות in court, because

כמלוה דמיא

It is comparable to a loan.

2

חוזרת בעונתה

The שושבינות must be reciprocated only upon the other person's marriage.

3

אין בה משום רבית

One does not transgress the prohibition against interest if he reciprocates with a larger שושבינות gift than he received, because

לאו אדעתא דהכי יהב ליה

He is not obligated to give this amount, and only does so out of friendship.

4

אין השביעית משמטתה

The obligation is not annulled during the שמיטה year like other debts, because

לא קרינא ביה לא יגוש

The payment is not yet due.

5

אין הבכור נוטל בה פי שנים

The בכור does not take a double portion when שושבינות is paid to the estate, because

אין הבכור נוטל בראוי כבמוחזק

He does not receive a double portion of outstanding debts to the estate.

6 The Gemara cites additional rulings regarding שושבינות:
הוה במתא
איבעי ליה למיתא
If someone received שושבינות and he was in town when the other person got married, he is obligated to attend and reciprocate.
שמע קל טבלא
איבעי ליה למיתא
If he heard the sounds of the celebration, he should realize their significance and attend.
לא שמע קל טבלא
איבעי ליה לאודועיה
If he did not hear the celebration, the current Chosson should have let him know. Therefore,
תרעומת אית ליה
שלומי משלם
He may bear a grudge for not allowing him to attend, but he still must reciprocate with a gift, and he deducts the value of the food he would have eaten.

6

**הוה במתא
איבעי ליה למיתא**
*If someone received שושבינות
and he was in town when the other person got married,
he is obligated to attend and reciprocate.*

**שמע קל טבלא
איבעי ליה למיתא**
*If he heard the sounds of the celebration,
he should realize their significance and attend.*

**לא שמע קל טבלא
איבעי ליה לאודועיה**
*If he did not hear the celebration, the current
Chosson should have let him know.*

Therefore,
**תרעומת אית ליה
שלומי משלם**
*He may bear a grudge for not allowing him to attend,
but he still must reciprocate with a gift,
and he deducts the value of the food he would have eaten.*

7 The Gemara discusses the reciprocal nature of the gift:

1.

עשה עמו בפומבי

ובקש לעשות עמו בצנעא

If someone received **שושבינות** during his public wedding celebration, and the other person plans on private marriage festivities, he can argue

בפומבי אעשה עמך

כדרך שעשית עמי

I am willing to give a gift only if I can also join a public, and thus more joyous, celebration.

2.

עשה עמו בבתולה

ובקש לעשות עמו באלמנה

If someone received **שושבינות** and married a **בתולה**, and the other person then marries a widow, he can argue

בבתולה אעשה עמך

כדרך שעשית עמי

I will reciprocate at the more joyous celebration when you marry a **בתולה**.

3.

עשה עמו בשניה

ובקש לעשות עמו בראשונה

If someone received **שושבינות** at his second marriage, and the other person now has his first marriage, he can argue

לכשתשא אשה אחרת

אעשה עמך

When you marry for the second time, I will reciprocate.

4.

עשה עמו באחת

ובקש לעשות עמו בשתיים

If he received **שושבינות** at his wedding, and the other person now wishes to marry two women, and have him split his **שושבינות** at both weddings, he can argue

באחת אעשה עמך

כדרך שעשית עמי

I will participate in one wedding, just as you participated in mine.

7

The reciprocal nature of the gift

1

**עשה עמו בפומבי
ובקש לעשות עמו בצנעא**

*If someone received **שושבינות** during his public wedding, and the other person plans on private marriage festivities,*

he can argue

**בפומבי אעשה עמך
כדרך שעשית עמי**

I am willing to give a gift only if I can also join a public, and thus more joyous, celebration.

2

**עשה עמו בבתולה
ובקש לעשות עמו באלמנה**

*If someone received **שושבינות** and married a **בתולה**, and the other person then marries a widow,*

he can argue

**בבתולה אעשה עמך
כדרך שעשית עמי**

*I will reciprocate at the more joyous celebration when you marry a **בתולה**.*

3

**עשה עמו בשניה
ובקש לעשות עמו בראשונה**

*If someone received **שושבינות** at his second marriage, and the other person now has his first marriage,*

he can argue

**לכשתשא אשה אחרת
אעשה עמך**

When you marry for the second time, I will reciprocate.

4

**עשה עמו באחת
ובקש לעשות עמו בשתיים**

*If he received **שושבינות** at his wedding, and the other person now wishes to marry two women, and have him split his **שושבינות** at both weddings,*

he can argue

**באחת אעשה עמך
כדרך שעשית עמי**

I will participate in one wedding, just as you participated in mine.

8 The Gemara cites another דרשה contrasting public and private venues:

עתיר נכסין עתיר פומבי
זה הוא בעל הגדות

Someone, who is proficient in דברי אגדה and can give public sermons, is comparable to one who is wealthy with fields and vineyards, which are seen in public.

עתיר סלעים עתיר תקוע
זהו בעל פלפול

One who is proficient at Talmudic reasoning is comparable to one who is wealthy with money and oil, constantly generating profit.

עתיר משח עתיר כמס
זהו בעל שמועות

One who has knowledge of many Halachic rulings is comparable to one who is wealthy with grain, which is stored and used when needed.

The Gemara adds
הכל צריכין למרי חטיא
גמרא

Everyone is dependent on the grain merchant. Similarly, everyone needs the Talmudist's knowledge.

8

עתיר נכסין עתיר פומבי
זה הוא בעל הגדות

Someone, who is proficient in דברי אגדה and can give public sermons, is comparable to one who is wealthy with fields and vineyards, which are seen in public.

עתיר סלעים עתיר תקוע
זהו בעל פלפול

One who is proficient at Talmudic reasoning is comparable to one who is wealthy with money and oil, constantly generating profit.

עתיר משח עתיר כמס
זהו בעל שמועות

One who has knowledge of many Halachic rulings is comparable to one who is wealthy with grain, which is stored and used when needed.

הכל צריכין למרי חטיא
גמרא

Everyone is dependent on the grain merchant. Similarly, everyone needs the Talmudist's knowledge.